

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Sžo/6/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012200422
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Závadská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1012200422.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členov senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci žalobcu Z. N. XXXX, bytom V. O., zastúpeného Mgr. Jurajom Kindlom, advokátom, advokátskej kancelárie v Bratislave, Námestie Slobody č. 10, proti žalovanej Sociálna poisťovňa, ústredie v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o garančné poistenie, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. novembra 2012, č. k. 24S/79/2012-50, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. novembra 2012, č. k. 24S/79/2012-50 m e n í tak, že rozhodnutie žalovanej z 28. decembra 2011 číslo 59561-2/2011-BA, p o t v r d z u j e .

Žalobca nemá právo na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 9. novembra 2012, č. k. 24S/79/2012 - 50, podľa § 250j ods. 2 písm. a) OSP zrušil rozhodnutie žalovanej z 28. decembra 2011 č. 59561-2/2011-BA. Žalovaná týmto rozhodnutím podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Trnava z 18. októbra 2011 číslo 43320-158/2011-TT, ktorá rozhodla, že žalobca podľa § 102 ods. 1 a § 103 ods. 2 zákona o sociálnom poistení nemá právo na dávku garančného poistenia.

Súd prvého stupňa zistil, že žalobca požiadal 14. septembra 2011 o dávku garančného poistenia v sume 1 651,72 eur za tri mesiace z posledných 18 mesiacov trvania jeho pracovnoprávneho pomeru, a to za obdobie od 1. januára 2009 do 30. septembra 2009 u zamestnávateľa ALLTEC & GLOBTECH Co., s.r.o., ktorý sa stal 8. apríla 2011 platobne neschopným. Krajský súd nepokladal za vecne správny právny názor žalovanej, podľa ktorého vzhľadom na deň vzniku platobnej neschopnosti zamestnávateľa (8. apríla 2011) žalobca neuplatnil nárok na dávku garančného poistenia za obdobie posledných 18 mesiacoch pred začiatkom platobnej neschopnosti, t.j. od 8. októbra 2009 do 7. apríla 2011. Žalobca nepreukázal pracovný pomer u zamestnávateľa za uvedené obdobie a ani existenciu neuspokojených nárokov z pracovnoprávneho vzťahu v zmysle § 103 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, lebo pracovný

pomer žalobcu zanikol 6. septembra 2009. Krajský súd sa stotožnil s názorom žalobcu, že pri aplikácii ustanovenia § 103 ods. 2 zákona o sociálnom poistení nie je rozhodujúce, kedy pracovnoprávny vzťah žalobcu u zamestnávateľa skončil, teda či skončil v období 18 mesiacov bezprostredne predchádzajúcich vzniku platobnej neschopnosti zamestnávateľa, ale je rozhodné, že skončil v období pred začiatkom platobnej neschopnosti a v prípade preukázania splnenia podmienok stanovených v § 102 ods. 1 cit. zákona má potom žalobca nárok na dávku garančného poistenia v rozsahu troch mesiacov z posledných 18 mesiacov trvania jeho pracovnoprávneho vzťahu so zamestnávateľom. Pre nesprávne právne posúdenie veci rozhodnutie žalovanej zrušil.

O náhrade trov konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal právo na náhradu trov za právne zastupovanie v sume 512,93 €.

Proti rozsudku krajského súdu podala žalovaná odvolanie, pretože nesúhlasila s výkladom ustanovenia § 103 ods. 2 zákon o sociálnom poistení žalobcom ani súdom prvého stupňa. Podľa jej názoru vznik nároku na dávku garančného poistenia je vylúčený, ak neuspokojené nároky z pracovnoprávneho vzťahu nespádajú do obdobia posledných 18 mesiacov trvania pracovnoprávneho vzťahu, ak toto skončenie predchádza vzniku platobnej neschopnosti zamestnávateľa. Uviedla, že výklad tohto ustanovenia v preskúvanom rozhodnutí pokladá za eurokonformný a zodpovedajúci smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/94/ES z 22. októbra 2008 o ochrane zamestnávateľov pri platobnej neschopnosti ich zamestnávateľa. Žiadala preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie rozhodnutie alebo ho zmenil a žalobu zamietol.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žiadal rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 a § 250s OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250l ods. 2 v spojitosti s § 250ja ods. 2 OSP) dospel k záveru, že odvolaniu žalovanej je potrebné vyhovieť.

Podľa § 102 ods. 1 zákona o sociálnom poistení zamestnanec zamestnávateľa podľa § 18 má nárok na dávku garančného poistenia, ak jeho zamestnávateľ sa stal platobne neschopný a nemôže uspokojiť nároky tohto zamestnanca, ktorými sú nároky, uvedené v písm. a) - h) .

Podľa § 103 ods. 1, 2 zákona o sociálnom poistení dávka garančného poistenia podľa § 102 písm. a) až h) sa poskytne v sume príslušného nároku zníženého o poistné na zdravotné poistenie, poistné na nemocenské poistenie, poistné na starobné poistenie, poistné na invalidné poistenie, poistné na poistenie v nezamestnanosti, ktoré je povinný platiť zamestnanec, a preddavok na daň alebo daň z príjmov zo závislej činnosti a funkčných požitkov, vypočítaných podľa podmienok platných v kalendárnom mesiaci, za ktorý zamestnancovi vznikol uvedený nárok.

Dávka garančného poistenia sa poskytne najviac v rozsahu troch mesiacov z posledných 18 mesiacov trvania pracovnoprávneho vzťahu predchádzajúcich začiatku platobnej neschopnosti zamestnávateľa alebo ku dňu skončenia pracovnoprávneho vzťahu z dôvodu platobnej neschopnosti zamestnávateľa.

Podľa článku 1 bod 1. Smernice Rady z 20. októbra 1980 č. 80/987/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov, vzťahujúcich sa na ochranu zamestnancov v prípade platobnej neschopnosti ich zamestnávateľa (ďalej len „Smernica“), sa táto smernica vzťahuje na nároky zamestnancov vyplývajúce z pracovných zmlúv alebo pracovnoprávnych vzťahov a existujúce voči zamestnávateľom, ktorí sa nachádzajú v stave platobnej neschopnosti v zmysle článku 2 ods. 1.

Podľa článku 3 bodu 1 Smernice členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými zabezpečia, že záručné inštitúcie s výhradou ustanovení článku 4 zaručia výplatu neuspokojených nárokov zamestnancov, vyplývajúcich z pracovných zmlúv alebo pracovnoprávnych vzťahov a týkajúcich sa odmeny za obdobie pred stanoveným dňom.

Podľa článku 3 bodu 2 prvá zarážka, Smernice členské štáty rozhodnú, či dňom uvedeným v odseku 1 bude deň začiatku platobnej neschopnosti zamestnávateľa.

Podľa článku 4 bod 1. Smernice členské štáty majú možnosť obmedziť zodpovednosť záručných inštitúcií uvedených v článku 3.

Podľa článku 4 bod 2. Smernice v prípade, že členské štáty využijú možnosť uvedenú v odseku 1: v prípade uvedenom v článku 3 ods. 2, prvá zarážka, zabezpečia výplatu neuspokojených nárokov súvisiacich s odmenou za prácu za posledné tri mesiace trvania pracovnej zmluvy alebo pracovnoprávneho vzťahu, ktorý existoval v období šiestich mesiacov predchádzajúcich dňu, ku ktorému nastala platobná neschopnosť zamestnávateľa.

Dostatočne bolo preukázané, že pracovný pomer žalobcu u zamestnávateľa skončil 6. septembra 2009, teda skôr, ako vznikla platobná neschopnosť zamestnávateľa (8. apríla 2011) a pracovný pomer skončil v dobe, ktorá predchádza vzniku platobnej neschopnosti o viac ako 18 mesiacov.

Ustanovenie § 102 ods. 1 zákona o sociálnom poistení upravuje podmienky vzniku nároku na dávku garančného poistenia zamestnanca zamestnávateľa (§ 18) ak jeho zamestnávateľ sa stal platobne neschopný a nemôže uspokojiť v tomto ustanovení vymenované nároky zamestnanca. V § 103 zákon o sociálnom poistení upravuje spôsob určenia výšky dávky garančného poistenia. Z tohto ustanovenia vyplýva, že dávka garančného poistenia môže byť najviac za obdobie 18 mesiacov trvania pracovného pomeru pred vznikom platobnej neschopnosti zamestnávateľa a v rozsahu troch mesiacov. Tento výklad v celom rozsahu korešponduje s vyššie uvedenými príslušnými ustanoveniami Smernice Rady.

Podľa názoru odvolacieho súdu, ak pracovnoprávny vzťah žalobcu zanikol 6. septembra 2009, t. j. viac ako 18 mesiacov pred dňom začiatku platobnej neschopnosti zamestnávateľa, tak nie je možné poskytnúť dávky garančného poistenia podľa § 103 ods. 2 zákona o sociálnom poistení (podmienka pre vznik nároku na poskytnutie dávky garančného poistenia nie je splnená), lebo v rozsahu osemnástich mesiacov pred vznikom platobnej neschopnosti zamestnávateľa pracovnoprávny vzťah žalobcu u zamestnávateľa už netrval.

V právnych predpisoch nemá právny podklad výklad žalobcu, podľa ktorého pre poskytnutie dávky garančného poistenia nie je rozhodujúce, kedy zamestnanec skončil pracovnoprávny vzťah spätne od začiatku platobnej neschopnosti zamestnávateľa, pretože je limitovaný len rozsahom náhrady na mzdové nároky na tri mesiace z posledných 18 mesiacov trvania pracovného pomeru.

Odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie žalovanej o dávke garančného poistenia je zákonné. Vzhľadom na nesprávny právny záver súdu prvého stupňa vyslovený v preskúavanom rozsudku, Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolanie žalovanej vyhovel a rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 OSP v spojení s § 250ja ods. 3 OSP zmenil tak, že žalobu zamietol.

V prejednávanej veci žalobca nebol úspešný, preto nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok